

Izziv A1: Empatija

***Moja čustva – tvoja čustva:
jezik žiraf***

Podjetnostna kultura

Priročnik za učitelje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Načrt učnega sklopa

Tema	Moja čustva – tvoja čustva: jezik žiraf
Raven	A1
Trajanje	Uvod v jezik žiraf naj bi trajal več tednov – vsaj 8 učnih ur. To lahko izvedete med projektnim tednom. V idealnem primeru bi učenci delali na takšnem razrednem ali šolskem projektu celotno šolsko leto.
Za kaj gre – ideja v ozadju	<p>Pozornost in hvaležnost ustvarita zadovoljujočo in prijetno atmosfero v razredu - predpostavka o razumevanju drugih in sočustvovanju z njimi. Če sem sposoben sočustvovati z drugo osebo, spremenim svojo perspektivo: Občutim, kar občuti ta oseba.</p> <p>To omogočimo s tem, da učence bolje podučimo o lastnih čustvih in kako naj jih izrazijo. Naučijo se jezika čustev, jezika srca, ki mu pravimo »jezik žiraf«, na podlagi knjige <i>Nenasilno sporazumevanje</i> Marshalla Rosenberga.</p> <p>Učenci se bodo naučili razlikovati med jezikom žiraf in jezikom volkov. Jezik volkov je oblika komunikacije, pri kateri presojava besede drugih ljudi, jih obtožujemo ali jim grozimo. Skupaj bomo poskušali vzpostaviti pravila našega sobivanja v razredu, ob upoštevanju čustev in potreb vsakega posameznika.</p>
Podjetnostne kompetence glede na okvir	<p>Razvoj idej – odnos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Znam prepoznati področja, ki mi gredo dobro od rok.• Znam opraviti preproste naloge. <p>Izvedba idej – sodelovanje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Znam delati z drugimi.• Znam sočustvovati sam s sabo in z drugimi.
Jezikovne kompetence	<p>Sposoben sem izraziti svoja čustva.</p> <p>Sposoben sem prepoznati različna čustva.</p> <p>Sposoben sem dodeliti različne obrazne izraze posameznim čustvom.</p> <p>Poznam besedne zveze, ki vsebujejo besedo »srce«, in vem, kaj pomenijo.</p> <p>Če nisem prepričan, kaj je nekdo želel povedati, ga znam to vprašati na spoštljiv način in tudi neverbalno.</p> <p>Znam oblikovati prošnjo.</p>
Pojmi (na plakatu)	Jezik žiraf, jezik volkov, groziti, kriviti, obtoževati, napadati, obrazni izraz, geste, seznam čustev (besed za čustva) iz delovnega lista 9, opazovanje

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Vrednotenje Vrstniško vrednotenje: Učenci bodo vrednotili drug drugega glede na to, kako dobro poznajo jezik žiraf (besede za čustva).

Samovrednotenje: Učenci se bodo vrednotili glede na to, kako dobro govorijo in razumejo jezik žiraf (besede za čustva).

Potrebno predznanje Vsak učenec se je že kdaj znašel v situaciji, v kateri je komunikacija odpovedala oziroma ni bila učinkovita – ta projekt temelji na teh situacijah in izkušnjah.

Spodbuda in koncentracija Kliknite na spodnjo povezavo za dostop do fizičnih vaj, s katerimi boste učence spodbudili in jim pomagali, da se skoncentrirajo: www.youthstart.eu (videoposnetki in opisi v prenosljivih PDF datotekah). Izberite ustrezno vajo, ki podpira vaš izziv!

Potrebna gradiva Učitelj obvesti starše o uvedbi jezika žiraf v razred. Delovni listi se nahajajo v dokumentu »predloge«. Delovni list 1 (DL 1 »Učimo se jezika žiraf« služi kot priprava za učitelje in nudi informacije o temi. Lahko se ga uporabi tudi kot letak za starše (dvostransko).

Gradiva za korak št. 1 – Kako govori žirafa?

- Pripravite srce (iz papirja); risalni papir; enkrat skopirajte delovni list 2, izrežite kartice, nalepite kartice z besednimi zvezami na trpežnejši papir, kartice z razlagami pa na barven papir; škarje, lepilni trak.
- Prinesite sliko žirafe.
- Pripravite 1-2 modri brisači (za kotanji z vodo).
- Skopirajte delovni list 3 (DL 3); škarje, veliki listi papirja (npr. bel ovojni papir ali papir za stojalo z listi), voščenke; lepilni trak; skopirajte delovni list 4 (predlogo DL 4).

Gradiva za korak št. 2 – Kako govori volk?

- Za vsakega učenca skopirajte delovni list DL 5 z volčjimi stavki; izrežite stavke; pripravite naprstno lutko volka.
- Za vsakega učenca skopirajte delovni list DL 6 z žirafjimi stavki; izrežite stavke; pripravite naprstno lutko žirafe; veliki listi papirja; voščenke; lepilni trak.

Gradiva za korak št. 3 – Moja čustva – tvoja čustva

Za učitelje: Kratek uvod v »Oblikujte, posnemajte in prikažite 7 temeljnih čustev – po Paulu Ekmanu« – oglejte si sledeči videoposnetek Petra Kovacs: <https://www.youtube.com/watch?v=6pJeW4eAw0c> in si preberite delovni list DL 7.

(Podrobneje se boste seznanili s tem, s katerimi obraznimi mišicami izrazimo katero čustvo.)

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

- skopirajte delovni list DL 8 (kartice z obraznimi izrazi), izrežite in plastificirajte kartice;
- skopirajte delovni list DL 9 (kartice z govorico telesa), izrežite in plastificirajte kartice;
- skopirajte delovni list DL 10 (Besede iz mojih čustev), izrežite in plastificirajte kartice.

Gradivo za korak št. 4 – Prosim te....

- skopirajte delovni list DL 9 (kartice z govorico telesa), izrežite in plastificirajte kartice, skopirajte delovni list DL 10 (kot kartice za vsak izraz na plakatih na steni);
- skopirajte delovni list DL 11, lepilni trak, naprstna lutka žirafe;
- skopirajte delovni list DL 12, lepilni trak, naprstni lutki žirafe in volka;
- voščenke, kemični svinčniki, škarje, lepilni trak.

Gradivo za korak št. 5 – Kdo govori? Žirafa ali volk?

- sadje (npr. jabolko), v katerega ste ugriznili, pomečkan papir in jakna na učiteljevi mizi, skopirajte delovni list DL 13, skopirajte igro iskanja parov »Jezik žiraf – jezik volkov«, izrežite in plastificirajte kartice; izberite 3 pare; skopirajte delovni list DL 14, lepilni trak, naprstni lutki žirafe in volka;
- vse kartice iz igre *Jezik žiraf – jezik volkov*, naprstni lutki žirafe in volka;
- delovni listi DL 11, 12 in 14, lepilni trak, voščenke, škarje, naprstna lutka žirafe.

Gradiva za korak št. 6 – Tako ohranjamo dobre odnose

- naprstni lutki žirafe in volka;
- velik kos papirja (npr. bel ovojni papir ali papir za stojalo z listi), kemični svinčniki.

Koraki izvedbe Glejte Učni načrt za podrobnosti

Korak št. 1 / Kako govori žirafa?

- učiteljev uvod v temo;
- »srce« - konotacije;
- uvod v žirafa;
- fizična vaja »Spremenimo se v žirafe, slone in gazele«;
- uvod v jezik žiraf;
- ustvarite plakat z naslovom »Jezik žiraf«.

Korak št. 2 / Kako govori volk?

- uvod v volka;
- uvod v jezik volkov;
- vaja iz koncentracije »Naša ušesa se spremenijo v ušesa žiraf«;
- prihaja žirafa;
- drugi plakat žirafe z naslovom »Žirafji stavki«.

Korak št. 3 / Moja čustva – tvoja čustva

- pa začnimo;
- izrazite čustva s svojim telesom;
- izrazite čustva s svojim obrazom;
- povežite obrazni izraz z ustreznim telesom;
- izrazite čustva z besedami.

Korak št. 4 / Od tebe potrebujem...

- kaj potrebujem jaz;
- kaj potrebuješ ti – vaja z dvema stoloma (stol počutja in stol potrebe);
- prosim te ... – vaja s tretjim stolom;
- Hvala!

Korak št. 5 / Kdo govori? Žirafa ali volk?

- žirafa pravi: vidim / slišim..., ne pa: ti si...
- igra iskanja parov »Jezik žiraf – jezik volkov«;
- sprostitvena vaja: »Volk najde malo miru.«;
- vaja s štirimi stoli.

Korak št. 6 / Tako ohranjamo dobre odnose – naša pravila za razred žiraf

- govorimo kot žirafe;
- slišimo kot žirafe;
- kaj se nam zdi pomembno.

Korak št. 7 / Vrstniško vrednotenje: Kako dobro poznam jezik žiraf?

Korak št. 8 / Samovrednotenje: Kako dobro govorim in razumem jezik žiraf?

Korak št. 9 / Samovrednotenje:

Korak št. 10 / Samovrednotenje ob zaključku poglavja

Korak št. 11 / Povzetek samorefleksije

Uporabne povezave	<p>O projektu Izzivi podjetnosti za mlade: www.youthstartproject.eu</p> <p>Dodatna gradiva za poučevanje (vključno z videoposnetki): www.youthstart.eu</p> <p>»Netzwerk Gewaltfreie Kommunikation Austria« (Mreža za nenasilno komunikacijo) www.gewaltfrei.at</p> <p>Podobe čustev (izrazi v nemškem, angleškem in španskem jeziku): http://www.sparklebox.co.uk</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Cjsi8-ITlu0&index=28&list=PLkenMycjjdbaeJj4EW6dqO3LIbPIfGPP avtor Peter Kovacs (angleška različica)</p> <p>Izrazi in geste avtorja Paula Ekmana: https://www.youtube.com/watch?v=J9i-9_QuetA&list=PLkenMycjjdbaeJj4EW6dqO3LIbPIfGPP (7. minuta)</p> <p>tools4schools (pripomočki za šole) »Jezik žiraf in volkov«: predlog učnega načrta na temo »Nenasilna komunikacija za osnovne šole« – kontakt+preprečevanje soodvisnosti Red Cross Youth, Innsbruck, Avstrija (letak) http://www.kontaktco.at/info_service/downloads/#cat6</p> <p>Igra vlog: Ali me imaš rad? igra vlog volka in žirafe – Marshall B. Rosenberg (v angleščini) https://www.youtube.com/watch?v=T0cdFOflTeA</p> <p>Gradiva za podporo socialnega vedenja v osnovni šoli: http://www.bzga.de/botmed_20420000.html (nemška različica)</p>
--------------------------	---

Viri	<p>Marshall B. Rosenberg: <i>Nonviolent Communication. A Language of Life</i>. Junfermann Verlag. 11.Auflage 2013 (nemška izdaja)</p> <p>Marshall B. Rosenberg: <i>Education that enriches life. Nonviolent Communication in Every Day School Life</i>. Junfermann Verlag. 5.Auflage 2013 (nemška izdaja)</p> <p><i>Attentiveness and recognition: Materials to support social behaviour in Elementary School</i>, izdajatelj Federal Centre for Health Education (BZgA), Köln 2002</p>
-------------	---

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Predlog literature 10 podrobnih učnih načrtov (vključno s pesmimi in predlogami):
Evelyn in Sven Schöllmann, Melanie Kirchgessner (ilustr.): *Respectful Communication – Prevent conflicts. 10 Training Modules about Nonviolent Communication in Elementary School*. Verlag an der Ruhr, 2014

Avtorji Eva Jambor (avtorica in urednica), Ingrid Teufel (avtorica),
Uredniki Chadwick V.R. Williams (ovrednotenje avtorja), Johannes Lindner (urednik)

Grafično oblikovanje Valentin Mayerhofer (postavitev), Peter Stromberger (ikone),
Helmut Pokornig (ilustracije)

Prevod Martina Jeric-Ruzovits (prevod iz nemščine v angleščino),
Redakcija Beate Tötterström (redakcija), Maureen Maher-Wizel (angleška redakcija), Andrea Bisanz (redakcija)

Avtorjev predgovor:

Sledeče informacije o predmetu so mišljene zgolj kot predlog za učitelja. Zelo pomembno je, da sporočite pomen in ne samo ustreznih ključnih izrazov. Vsak učitelj pozna učence, ki jih poučuje, in njihovo jezikovno raven. Zato je sposoben poiskati najbolj primerne izraze. Vključili smo tudi izbor vaj, ki so učitelju na voljo.

Učni načrt

Korak št. 1 / Kako govori žirafa?

a) Uvod v temo s strani učitelja:

Učimo se uvidevnega sodelovanja in komunikacije. V ta namen potrebujemo jezik, ki nikogar ne žali, temveč nas povezuje. To je jezik, ki prihaja iz »srca«.

b) Konotacije na temo srce:

Pokažite srce, izrezano iz papirja:

Kje je vaše srce? Ali veste, kako izgleda? Kaj počne vaše srce?

Veste, kaj pomeni, če rečemo: »prihaja iz srca«?

Dejavnosti na temo »srce«:

Možnost št. 1: Učenci naj narišejo srce, potem pa jih prosite, da napišejo ali narišejo kdo oziroma kaj »živi v njihovem srcu«, kadar se prijetno počutijo. Slike nato obesite na vrv.

Možnost št. 2: Fizična vaja: meditacija srca – udobno se usedite, zaprite oči in začutite svoje srce – poslušajte ga, štejte utripe, pomislite na nekaj lepega in nato o tem razpravljajte v razredu.

Možnost št. 3: Idiomatični izrazi na temo »srce«:

Vprašajte učence, če poznajo stavke ali izraze, ki vsebujejo besedo »srce«.

Npr. Ima veliko srce. Ima mehko srce. Njegovo srce je hladno kot kamen. Njegovo srce je trdo kot kamen. Nima srca. Brez srca je. Ima posebno mesto v mojem srcu...

Pripravite kartice z izrazi in dodatne kartice različnih barv s pripadajočimi razlagami (predloge /delovni list 2). Vsak učenec prejme eno kartico in vpraša: Kdo mi lahko pojasni pomen tega izraza in kdo ima kartico z razlago? Ujemajoče se kartice boste položili drugo poleg druge na tablo.

Delovni list S1 iz Priročnika za učence lahko uporabite kot alternativo tej igri. Učenci lahko izpolnijo delovni list individualno ali pa v skupinah po dva. Delovni list S1 lahko izpolnijo tudi doma.

c) Uvod v žirafa:

Katera kopenska žival ima največje srce? – Pokažite sliko žirafe – pojasnite, da potrebuje veliko srce, da lahko črpa kri po dolgem vratu do glave.

Kje živijo žirafe? Katere druge živali še živijo tam? Kaj žirafe jedo? Ali žirafe jedo hrano drugih živali? Kako se žirafa razume s sloni, zebrami in gazelami? Ali imajo konflikte?

d) Fizična vaja »Spremenimo se v žirafe, slone in gazele«

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Na tla položite nekaj modrih brisač, ki predstavljajo kotanje z vodo.

Nekateri učenci naj se spremenijo v žirafe in hodijo po sobi po prstih, iztegnejo vratove in poskušajo biti čim bolj visoki. Ostali učenci naj hodijo naokoli kot sloni ali gazele.

Oboji, sloni in gazele, iščejo kotanje z vodo. Ker žirafe vidijo dlje kot ostale živali, jih prosimo, da pomagajo slonom in gazelam poiskati kotanje z vodo. Z drugimi živalmi naj se sporazumevajo na prijateljski in skrben način.

Lahko uporabijo sledeče stavke:

Živijo, kako se počutiš kot slon? Ali nekaj iščeš?

Potrebuješ pomoč, gazela?

Zelo sem žejen. Prepričan sem, da si ti tudi. Vidim kotanje z vodo, ki ni tako daleč. Želiš, da ti pokažem pot do nje?

e) Uvod v jezik žiraf:

Jezik, ki prihaja iz srca, je poimenovan po kopenski živali z največjim srcem: jezik žiraf.

Kadar uporabljamo jezik žiraf, vprašamo:

Kako se počutiš?

Kaj potrebuješ?

Povemo, kako se počutimo.

Povemo, kaj potrebujemo.

f) Ustvarite plakat z naslovom »Jezik žiraf«:

Učenci naj narišejo žirafa z velikim srcem na velik list papirja (ali pa jim to narišite vi); delovni list 4 (predloga/delovni list 4) lahko uporabite kot predlogo za risanje; učenci naj izrežejo žirafje stavke iz delovnega lista 3 (predloga/delovni list 3) in jih prilepijo na list papirja, poleg žirafe.

Prosimo, pustite prostor za 3 dodatne izraze, ki bodo predstavljeni kasneje.

Na plakatu naj piše (glejte tudi Delovni list 4):

Žirafa pravi: Kako se počutiš?

Kaj potrebuješ?

Žirafa pravi: (pustite prostor za »Vidim /slišim....« – prim. korak št. 5.a)

Čutim....

Potrebujem...

..... (pustite prostor za »Prosim te....« – prim. korak št. 4.c)

.....(pustite prostor za »Hvala« – prim. korak št. 4.d)

Plakat bo obešen v učilnici.

Korak št. 2 / Kako govori volk?

a) Uvod v volka

Učenci naj naštejejo konotacije na besedo »volk«: Kje živi? Kako živi? Pes laja, mačka mijavka, kako pa se oglašava volk? Psi in volkovi imajo skupnega prednika.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Ste kdaj videli psa, ko se razjezi? Znete posnemati obrazni izraz psa, ko je jezen? Kakšen zvok proizvede?

Tudi volkovi renčijo in kažejo zobe, če se počutijo ogrožene. Včasih se ravsajo, šavsajo ali pa drug drugega poškodujejo.

Jezik, ki ga uporabljamo, kadar smo jezni ali pa se nad nekom pritožujemo in iščemo konflikte, se imenuje *jezik volkov*.

b) Uvod v jezik volkov

Kako govorite drug z drugim, kadar ste jezni ali pa kadar vas je nekdo užalil? Uporabljate jezik volkov. Zberite izraze in poiščite primere za njih. Na tabli bodo napisani sledeči izrazi:

- Grozim ti.
- Obtožujem te.
- Napadel te bom.
- Hočem imeti prav.

Delo v parih:

Za vsakega učenca skopirajte delovni list 5 z volčjimi stavki. Dva učenca naj delata skupaj v ekipi, se izmenjujeta in bereta stavke drug drugega – na kratko naj razpravljata o svojih občutkih in čustvih, medtem ko poslušata stavek. Nato v razredu razpravljajte o sledečem: vprašajte učence, kako so se počutili, medtem ko so poslušali oziroma brali stavek.

Verjetno bodo učenci povedali, da so se slabo počutili in da so postali malce jezni.

Učence vprašajte: Kdo je imel volčji stavek, ki je vseboval

- grožnjo,
- obtožbo,
- napad ali
- imeti prav?

Za učitelja: Prosite učence, da preberejo vsak stavek. Vsak stavek nekajkrat ponovite. Uporabite naprstno lutko volka in stavek še enkrat ponovite. Prosite učenca, da zapiše stavek na tablo poleg pripadajočega izraza.

Na koncu bi morala biti na tabli 2 stavka poleg:

- Grozim ti.
- Obtožujem te.
- Napadel te bom.
- Hočem imeti prav.

Enaka snov je pripravljena tudi na delovnih listih S2, S3 in S4 v Priročniku za učence. Kot alternativa (ali dodatek) omenjeni vaji lahko učenci izpolnijo delovne liste individualno ali v parih, lahko pa jih dodelite kot domačo nalogo za boljše utrjevanje snovi.

Omenjeni delovni listi prosijo učence, da razmislijo o svojem jezikovnem vedenju in zapišejo lastne *volčje* in *žirafje* stavke.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

c) Vaja iz pozornosti: »Naša ušesa se spremenijo v ušesa žiraf«

Obe ušesi masirajte s kazalcem in palcem hkrati – od vrha navzdol in obratno (palci se premikajo po hrbtni strani ušesa) – to je dobra vaja za izboljšanje koncentracije: *Sedaj ko ste si zmasirali ušesa, lahko slišite tako dobro kot pozorna žirafa.*

d) Prihaja žirafa

Za učitelja: Vzemite naprstno lutko žirafe in en žirafji stavek (iz predhodno kopiranega delovnega lista 6). Žirafa sedaj prebere stavek in vpraša: kateri stavek s table bi lahko nadomestili z žirafjim stavkom? Znotraj skupine lahko dodatno analizirate značilnosti jezika žiraf.

Razdelite žirafje stavke (skopirajte delovni list 6 za vsakega učenca). Prosite jih, da jih preberejo in povežejo žirafje stavke z volčjimi stavki. Takoj ko učenec najde pripadajoči stavek, poda žirafji stavek naslednjemu učencu. Volčji stavek pa vrže proč. Na koncu bi moral imeti vsak učenec v roki žirafji stavek. Vprašajte učence, kako se počutijo po poslušanju oziroma branju stavkov. Verjetno vam bodo povedali, da se počutijo bolje in da je bila izkušnja prijetnejša.

e) Drugi plakat žirafe z naslovom »Žirafji stavki«

Učenci lahko ustvarijo še drugi plakat z žirafjimi stavki in ga obesijo poleg plakata »Jezik žiraf«.

Volčji stavki bodo odstranjeni s table.

Na tabli:

- Grozim ti.
- Obtožujem te.
- Napadel te bom.
- Hočem imeti prav.

Za učitelja: Zgledujte se po plakatu »Jezik žiraf« s stavki:

Žirafa vpraša: Kako se počutiš? Kaj potrebuješ?

Žirafa pravi: Počutim se..... Potrebujem.....

Od sedaj naprej bomo poskušali uporabljati jezik žiraf, kadar se pogovarjamo. Povemo, kaj čutimo in kaj potrebujemo. Druge vprašamo, kako se počutijo in kaj potrebujejo od nas.

Korak št. 3 / Moja čustva – tvoja čustva

a) Uvod

Če se z drug drugim pogovarjamo z uporabo jezika žiraf, se pogovarjamo o naših čustvih. Povemo, kako se počutimo in druge vprašamo, kako se oni počutijo. Zgledujte se po plakatu »Jezik žiraf« na steni. Da bi lahko uporabljali »jezik žiraf«, potrebujemo besede, s katerimi bi lahko izrazili svoja čustva. Sedaj se bomo naučili, kako jih izraziti.

b) Izrazite čustva s svojim telesom (govorica telesa)

Možnost št. 1: Povabite učence,

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

- da pomislijo na nekaj lepega, da se sprostijo in naredijo vesel obraz – *Kako se na to odzove vaše telo?*
- da postanejo čemerni, da stisnejo pesti in se postavijo v napadalno držo – naredijo jezen obraz – *Kako se na to odzove vaše telo?*

Možnost št. 2: Pokažite drže, učenci pa naj vas poskušajo posnemati

- Povešena ramena, glava obrnjena proti tlor, roke visijo ob telesu – *Kako se počutite v takšni drži?*
- Vzravajte se, z glavo pokonci – *Kako se počutite sedaj?*

Možnost št. 3: Vaje iz povratnih informacij telesa

- Vzemite kemični svinčnik in ga položite med zobe (ugriznite ga). Nato ga vzemite in ga položite med ustnice – *Spoznajte svoja čustva, kako se počutite?*

Opomba: Ko boste ugriznili v kemični svinčnik, se bodo aktivirale smejalne mišice. Raziskave so pokazale, da možgani prejmejo sporočilo o »dobrem razpoloženju«, čeprav je vzrok zgolj telesni. Če kemični svinčnik položite med ustnice in ga ne ugriznete, se bodo aktivirale mišice za žalostno počutje.

© Ingrid Teufel

Možnost št. 4: Prosite učence sledeče:

- *Pokažite s svojo nogo, da ste jezni.*
- *Pokažite s svojim kolenom, da ste vznemirjeni.*
- *Pokažite s svojimi usti, da ste prestrašeni.*
- *Pokažite s svojim nosom, da ste radovedni.*
- *Pokažite s svojimi rameni, da ste izčrpani.*
- *Pokažite s svojimi rokami, da ste nemočni.*

- *Pokažite s svojim prsnim košem, da ste ponosni.*
- *Pokažite s celim telesom, da ste veseli.*

(Vir: Schöllmann / Kirchgessner: Respectful Communication – Prevent conflicts; glejte predlog literature | nemška izdaja)

Vsa čustva iz te vaje in druge dodatne besede za čustva, ki so jih omenili učenci, bodo zbrana in napisana na plakat.

c) Izrazite čustva s svojim obrazom (obrazni izrazi)

Učence boste prosili, da izrazijo čustva s svojim obrazom. Prosim, uporabite obrazne izraze na delovnem listu 8 (predloga DL 8), jih izrežite in razdelite. Izraze, ki so napisani pod obrazi, odstranite ali zapognite. Uvedli boste izraz »obrazni izraz«.

Možnost št. 1: Uganite obrazni izraz

Učenci naj sedijo v krogu. Na sredino mize postavite kup kartic z obraznimi izrazi. En učenec naj izvleče kartico iz kupa in posnema obrazni izraz s kartice. Učenec, ki je pravilno uganil čustvo, je naslednji na vrsti.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Različice: Učenci, ki so pravilno uganili čustvo, vstanejo in se postavijo poleg učenca, ki je izvlekel kartico, ter tokrat oni posnemajo čustvo. Takoj ko vsi učenci stojijo drug poleg drugega, naslednji učenec v vrsti nadaljuje igro.

Možnost št. 2: Igre s kocko »Mimika«

Če je na voljo, uporabite to specifično kocko, ki prikazuje 6 različnih obraznih izrazov.

S pomočjo delovnega lista 8 lahko skupaj z učenci ustvarite lastno kocko.

Priročnik za učence vsebuje še en delovni list (S5), v katerem lahko obrazne izraze dodelite slovenskim besedam.

d) Kateri obraz spada h kateremu telesu?

Možnost št. 1: Razdelite kartice s človeškimi liki, ki prikazujejo različna čustvena stanja (Kartice z govorico telesa iz Delovnega lista 9 – predloga DL 9). Uvedli boste izraz »geste«. Skupinsko delo: povežite drže človeških likov z obraznimi izrazi. Učence prosite, da posnemajo držo in obrazni izraz.

Možnost št. 2: Če bodo učenci povezali obrazni izraz z držo telesa, ki se ne ujema, kot na primer vesel obraz s povešenimi rameni, bodo kmalu ugotovili, da lahko sporočijo čustvo le s celim telesom, vključno z obraznim izrazom.

Možnost št. 3: Kartice s čustvenimi stanji in čustvenimi obraznimi izrazi bodo položene s hrbtno stranjo navzgor. Učenci bodo vzeli eno kartico z vsakega kupa in obe hkrati poskušali prikazati z obrazi in telesi.

e) Izrazite čustva z besedami

Skupinsko delo: vsako čustveno stanje je dodeljeno nekemu čustvu. Ker lahko učenci kartice razumejo na različne načine, prosimo, da uporabite čustva iz delovnega lista 10 (predloga DL 10) kot primere. Učenci verjetno ne bodo poznali vseh čustev. Odločite se, katere izraze boste uvedli, pojasnite jih in napišite na plakat, ki bo nato ostal v učilnici.

Da bi si zapomnili čustva, uporabite dva delovna lista iz Priročnika za učence (delovna lista S6 in S7). O obeh razpravljajte v razredu. Učenci ju lahko izpolnijo v razredu ali doma.

Korak št. 4 / Od tebe potrebujem...

a) Kaj potrebujem

Na podlagi Kartic z govorico telesa (predloga DL 9), prosite učence, da razmislijo o samemu sebi: Ste bili kdaj v situaciji, v kateri ste se tako počutili? Kaj se je zgodilo? Se še vedno spomnite, zakaj ste se tako počutili?

Da bi našli ustrezno čustvo, uporabite besede iz delovnega lista DL 10, ki so zapisane tudi na plakatu oziroma omenjene na delovnem listu S6, ki so ga pripravili učenci.

Poiščite vzrok točno določenega čustva, t.j. skrite potrebe. Uvedli boste izraz »potreba«.

Občutki, ko je potreba izpolnjena: Dobil sem, kar potrebujem.

Zato sem se tako počutil.

Občutki, ko potreba ni izpolnjena: Nisem imel nečesa, kar sem potreboval.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Zato sem se počutil neprijetno.

Vprašanja v primeru občutkov, ki so jih povzročile neizpolnjene potrebe:

Česa nisi imel, da si se zato tako počutil?

Kaj bi takrat potreboval, da bi se bolje počutil?

Vprašanja v primeru občutkov, ki so jih povzročile izpolnjene potrebe:

Se spomniš vzroka za ta dober občutek?

Kaj točno te je razveselilo?

Dobil si nekaj, kar si potreboval – npr.: Ti je prijatelj pokazal, kako zelo te ima rad?

b) Kaj potrebuješ – vaja z dvema stoloma (eden za tvoja čustva, eden za tvoje potrebe)

S pomočjo vzorčnih stavkov se učenci naučijo vživljanja v druge osebe v izmišljeni situaciji. Spremenijo svojo perspektivo in položaj sedenja. Naj sedijo v krogu. Na sredino postavite dva stola.

Za učitelja: Sedaj prilepite papir s stavkom »Počutim se...« na hrbtno naslonjalo enega stola in stavek »Potrebujem...« na drugi stol (uporabite obe strani iz delovnega lista 11 - predloga). Sedaj predstavite oba stola kot »stol počutja« in »stol potrebe«.

Razredu recite:

Nekaj vam bom povedal o Petru. Poskusite izvedeti, kako se počuti in kaj potrebuje. - Kdor želi igrati vlogo Petra, naj se, prosim, usede na stol, na katerem piše »Počutim se...« En prostovoljec se usede na »stol počutja.« Dal ti bom žirafa, ker boš uporabljal jezik žiraf. Zapomni si: žirafa pove, kaj čuti in kaj potrebuje (zgleduj se po plakatu »Jezik žiraf« na steni).

Preberite prvi stavek.

Primer št. 1: »Petru ni všeč vsebina posodice za malico, ki mu jo je pripravila mama.«

Za učitelja

Prosimo učenca, ki sedi na stolu:

Predstavlja ti, da si Peter. Kako se počutiš (kot Peter), ko ugotoviš, da ti ni všeč vsebina posodice za malico?

Učenec odgovori in pri tem drži naprstno lutko žirafe.

(npr. lačen sem, jezen sem na svojo mamo, žalosten, jezen, razočaran, razdražen, nezadovoljen, razburjen...)

Potem ko je učenec izrazil eno ali več predpostavk, ga učitelj prosi, da se usede na drugi stol z naslovom »Potrebujem...«

Kaj potrebuješ (kot Peter)? Kaj manjka?

(Npr.: potrebujem posodico za malico, ki mi bo všeč; moja mama bi morala vedeti, kaj mi je všeč; želim biti del skupine in hočem imeti enako posodico za malico kot ostali...)

Kasneje učitelj vpraša ostale učence, če imajo drugačne ideje o tem, kako se Peter počuti in jih povabi, da se usedejo na »stol počutja« in nato še na drugi stol, da izrazijo potrebe. Celotni postopek se nato ponovi s primeri iz delovnega lista S8 iz Priročnika za učence.

c) Prosim te ... vaja s tretjim stolom

Radi bi se tudi naučili, kako prositi za nekaj, kadar menimo, da potrebujemo nekaj drugega.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

S tem v mislih bomo uporabili jezik žiraf.

Za učitelja: Postavite tretji stol poleg drugih dveh in nanj nalepite papir z naslovom »Prosim te...« (Delovni list DL 12). Žirafa pove, kako se počuti, kaj potrebuje in za to tudi prosi. Obstajajo trije koraki.

Spomnite se primera s Petrom: »Petru ni všeč vsebina posodice za malico, ki mu jo je pripravila mama.«

Če bi Peter prišel domov in govoril kot »volk« (uporabite naprstno lutko volka), bi svoji mami morda dejal: »Tako si nesramna. Vsi ostali dobijo sendviče, ti mi pa vedno daš sadje in oreščke.«

Kdo želi igrati Petrovo vlogo in poizkusiti, kako bi z njegovo mamo govorila žirafa?

Predajte žirafa in prosite učenca, da se usede na »stol počutja«. Spomni se: kaj Peter čuti?

Prosite učenca, da se premakne na drugi stol – »stol potrebe«: Kaj potrebuješ (kot Peter)?

Sedaj se, prosim, usedi na tretji stol in (v vlogi Petra) povej svoji mami, za kaj jo prosiš. Povej ji, kako si se počutil v šoli, da bo bolje razumela situacijo.

Učenec drži žirafa v eni roki in reče, na primer: »Danes sem bil v šoli zelo žalosten, ker nisem imel ničesar dobrega za jesti. Zato sem še vedno lačen. Mi lahko, prosim, pripraviš posodico za malico, ki mi bo všeč?«

Vajo lahko nadaljujete z delovnim listom S8 iz Priročnika za učence. Po vaji s stoli lahko učenci izpolnijo delovni list S8 individualno ali v parih med učno uro ali pa doma za utrjevanje nove učne snovi.

Zgledujte se po plakatu »Jezik žiraf«. Na levi strani plakata sedaj zapišite stavek »Prosim te...«, poleg stavkov »Počutim se...« in »Potrebujem...«

Še vedno manjka ena značilnost jezika žiraf. Kaj mislite, da manjka?

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

d) Hvala!

Žirafa reče HVALA, takoj ko dobi, kar potrebuje in za kar je prosila. Učenci naj izrežejo srce in nanj napišejo »HVALA«. Srce naj nato nalepijo na plakat (takoj za besedami »Prosim te...«).

Korak št. 5 / Kdo govori? Žirafa ali volk?

a) Žirafa pravi: Vidim / slišim..., ne pa: ti si...

Primer št. 1:

Za učitelja: Položite jakno, napol pojedeno sadje in zmečkan kos papirja na mizo v učilnici. Vzemite lutko volka in govorite kot volk: *»Nemaren si. Samo poglej naokrog!«*

Nato vzemite lutko žirafe in recite: *»Na tvoji mizi vidim jakno, napol pojedeno jabolko in zmečkan kos papirja. Utrujen sem in bi se rad za trenutek usedel na tvojo mizo, da bi delala skupaj, vendar ni prostora. Lahko, prosim, počistiš mizo?«*

V skupini se pogovorite o razlikah med tema dvema izjavama.

Volk presoja in reče: Nemaren si. Žirafa opazuje in pove, kar vidi. Žirafa pove tudi, kako se počuti in kaj potrebuje.

Primer št. 2:

Za učitelja: Učencem povejte, da nosite (npr.) vaš najljubši rdeči pulover, čeprav nosite modrega. Na enem prstu volk takoj zakriči: *»Obupen lažnivec si!«*

Na drugem prstu žirafa reče mirno: *»Slišal sem, da si rekel, da nosiš rdeč pulover. Vidim pa, da nosiš moder pulover.«*

Skupina bo zopet razpravljala o razlikah med tema dvema izjavama. *Volk napada in presoja, pravi, da sem obupen lažnivec. Žirafa opazuje in pove, kar vidi in sliši.*

Izročite prvi par iz igre iskanja parov »Jezik žiraf – jezik volkov« dvema učencema (delovni list 13 – predloga) in vprašajte, kdo ima kartico volka. Naglas preberite volčji stavek in žirafji stavek.

Prosimo, da to ponovite z drugim parom in primerno uporabite naprstne lutke (žirafe ali volka).

Volk: Utrujen si!

Žirafa: Videl sem, da si trikrat zazehal.

Volk: Vedno imaš same nagnusne stvari v posodici za malico.

Žirafa: Videl sem, da imaš oreščke v posodici za malico. Ne maram oreščkov.

Jezik volkov: Neumen si!

Jezik žiraf: Slišal sem, kako te je učitelj spraševal. Nisi dal nobenega pravilnega odgovora.

Ali veš, katera značilnost jezika žiraf še manjka na plakatu? Kaj reče žirafa? Nalepite izraza »Vidim / slišim...« iz delovnega lista 14 na plakat.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

b) Igra iskanja parov: »Jezik žiraf – jezik volkov«

Učencem razdelite vse kartice.

1. Učence prosite, da vsako kartico dodelijo volku oziroma žirafi. O rezultatih boste razpravljali v razredu.
2. Učenci iščejo ujemaajoči se kartici žirafe in volka.
3. Učenci odigrajo igro vlog (kot volk in žirafa).

Nato se pogovorite o značilnostih jezika žiraf (zgledujte se po dokončanem plakatu »Jezik žiraf«).

Večina kartic iz igre se nahaja v delovnem listu S9 Priročnika za učence v vaji iskanja parov. To vajo lahko izvedete po igri, bodisi med učno uro ali pa doma.

c) Sprostitvena vaja: »Volk najde malo miru«

Stisnite pesti, vendar ne premočno, in se nežno potrepljajte po prsnem košu.

d) Vaja s štirimi stoli

Želimo ponoviti vse značilnosti jezika žiraf s skupno vajo.

Za učitelja: Vsi učenci sedijo v krogu. Postavite 4 stole v krog in prilepite papir z besedami »Slišim/vidim« (Delovni list DL 14 – predloga) na hrbtno naslonjalo prvega stola, besede »Počutim se...« na drugi stol, »Potrebujem...« na tretji stol (delovni list 11 – predloga) in »Prosim te...« na četrti stol (Delovni list DL 12). Učenci naj izrežejo srce iz barvnega papirja in nanj napišejo HVALA. Imena stolov so: stol *opazovanja, počutja, potrebe* in *prošnje*.

Enega učenca prosite, da gre do računalnika. Drugega učenca prosite, naj si predstavlja, da si tudi on želi uporabljati računalnik v tistem trenutku. Učenec naj vadi izražanje potrebe z uporabo jezika žiraf. V ta namen naj se učenec usede na vsakega od štirih stolov. Naj ogovori učenca, ki trenutno sedi za računalnikom, in izreče 4 stavke z uporabo jezika žiraf. Učenci lahko uporabljajo lutko žirafe.

Sedaj sediš na »stolu opazovanja«: kaj vidiš?

Prosim, pomakni se na »stol počutja«: kako se počutiš?

Usedi se na »stol potrebe«: kaj hočeš? Česa si želiš?

Sedaj se usedi na zadnji stol in oblikuj prošnjo.

Učenec se vrne na svoje mesto, drugega učenca, ki je sedel za računalnikom, pa prosite, da odgovori na to z uporabo jezika žiraf in vseh štirih stolov, medtem ko drži lutko žirafe.

Sediš na »stolu opazovanja«: kaj si slišal?

Prosim, pomakni se na »stol počutja«: kaj hočeš? Česa si želiš?

Sedaj se usedi na zadnji stol in oblikuj svojo željo ter odgovori na sošolčevo prošnjo.

Cilj je poiskati rešitev, ki upošteva potrebe obeh učencev (npr. Slišim, da bi rad delal na računalniku. Vesel sem, kadar smem sedeti za računalnikom, ker je to zelo zabavno. Zato bi rad še malo dlje delal na računalniku. Bi ti odgovarjalo, če ostanem na računalniku še 5 minut in si potem ti na vrsti?)

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Če to odgovarja učencu, ki je izrazil prošnjo, potem naj reče HVALA. Učenec lahko tudi pokaže izrezano srce z besedo HVALA.

Za nadaljnjo vajo uporabite delovni list S8 iz Priročnika za učence.

Korak št. 6 / Tako ohranjamo dobre odnose – naša pravila za razred žiraf

a) Govorimo kot žirafe

Jezik žiraf, ki smo se ga naučili, nam omogoča, da se dobro razumemo. No, pa pogledjmo, kaj že vemo.

Tako govori žirafa: Povem, kaj slišim / vidim.
 Povem, kaj čutim.
 Povem, kaj potrebujem.
 Povem, česa te prosim.
 Rečem HVALA.

b) Slišimo kot žirafe

V ta namen ponovite vajo iz koncentracije iz Koraka št. 2.c.

Vaja iz pozornosti: »Naša ušesa se spremenijo v ušesa žiraf.«

Obe ušesi masirajte s kazalcem in palcem hkrati – od vrha navzdol in obratno (palci se premikajo po hrbtni strani ušesa).

Sedaj ste si zmasirali ušesa, da lahko slišite tako dobro kot pozorna žirafa.

Tako žirafa sliši: Slišim / vidim, kaj čutiš.
 Slišim / vidim, kaj potrebuješ.
 Pripravljen sem ustreči tvoj prošnji.

S pomočjo trenutnih primerov iz razreda lahko zopet vadite, kako žirafa govori in sliši. V pomoč so vam lahko stoli in oznake ter lutki žirafe in volka. Prosim, zgledujte se po plakatu žirafe.

c) Kaj se nam zdi pomembno

Skupaj določimo pravila, ki jih morajo vsi upoštevati. Zelo pomembno je, da imajo učenci pravico postaviti pravila, ki se jim zdijo primerna. Znotraj razreda bi moralo obstajati soglasje o tem, katera pravila so zavezujoča. Takoj ko določite pravila, jih zapišite na plakat.

Podajamo nekaj predlogov:

Dobro jutro!

Ko vstopiš v učilnico, vse pozdravi in se nasmehni. Pokaži ostalim, da jih imaš rad.

Hvala!

Z uporabo besede HVALA, ki jo poznaš iz jezika žiraf, pokaži sošolcem in učitelju, da si jim hvaležen za vse, kar storijo zate.

Prosim!

Izvedel si, kako žirafa izrazi prošnjo. Prosim, ne pozabi čarobne besede »prosim«.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Ti lahko pomagam?

V razredu želimo pomagati drug drugemu. Žirafa sliši in vidi, kadar kdo potrebuje pomoč in takoj vpraša: kaj potrebuješ? Ti lahko pomagam?

Oprosti!

Žirafa si ne želi vedno imeti prav. Želi, da se vsi razumejo med seboj. Opravičilo nam pomaga, če smo nehote nekoga prizadeli, saj mogoče zaradi čarobne besede »oprosti« ta oseba ne bo jezna na nas. Vemo, da dobro dene, če se nam nekdo opraviči.

Rad te imam

Žirafa pove, kaj čuti. Če nam je nekdo všeč, potem mu to povejmo. Pogosto povemo samo tisto, kar nam ni všeč. V našem razredu želimo povedati tudi tisto, kar se nam zdi lepo.

Pravila bodo določena s pomočjo skupnega obreda. Česar se želijo znebiti ali česar nočejo več početi, zapišejo na list papirja, zmečkajo in vržejo v koš za papir.

Pravila napišite na enega ali več plakatov in obesite na steno.

Zahvalite se drug drugemu za dobro delo in čudovito vzdušje v razredu.

Sedaj smo uradno razred žiraf.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Preverjanje kompetenc:

Spodaj je naštetih 5 korakov, s katerimi učenci ocenijo lastne kompetence glede na temo in izvedejo različne oblike samovrednotenja. Posamezne dele preverjanja kompetenc lahko uporabite že v zgodnejši fazi. Pripomorejo h globljemu razumevanju vsebine in razmišljanju o temi. Na podlagi samovrednotenja učence spodbujamo, da prevzamejo odgovornost za lastno učenje in učni proces.

Korak št. 7 / Samovrednotenje: Kako dobro poznam jezik žiraf? (Delovni list za učence S10)

1. Učenci naj individualno obkrožijo ali odključajo primeren jezik žiraf, ki pravilno opisuje njihove »občutke« med dano situacijo.
2. Za vsako situacijo so možni trije pravilni odgovori in trije nepravilni.
3. Ko učenci dokončajo vajo, jih razporedite v pare in naj se pogovarjajo o svojih odgovorih. Svoj »jezik žiraf« naj primerjajo in kontrastirajo z vsako situacijo:
 1. Naj pojasnijo, **katero** opisno besedo so izbrali.
 2. Naj pojasnijo, **zakaj** se jim zdi, da ta opisna beseda najbolje opiše to situacijo.

Opomba: Zelo verjetno je, da so učenci nepravilno izbrali besedo, ker niso razumeli pomena. Torej je to dobra vaja za razvoj besednega zaklada skozi primerjavo in kontrastiranje pomenov.
4. Znotraj istih parov naj učenci zamenjajo priročnike.
5. Skupinsko podajte odgovore razredu za vsako situacijo. Učenci bodo ocenili jezik žiraf drug drugega. Učenci naj narišejo **zvezdo** poleg vsakega **pravilnega odgovora**.
6. Ko končajo, naj učenci preštejejo skupno število zvezd.
7. Na koncu naj učenci izpolnijo Delovni list 11 (= List za vrednotenje za Delovni list 10) v partnerjevem delovnem zvezku. Na listu za vrednotenje morajo poiskati ustrezno število točk, ki se ujema s številom pravih odgovorov. Če učenci to počnejo prvič, bodo morda potrebovali malce pomoči.

List z odgovori za Delovni list za učence S10 je podan spodaj. Pravilni odgovori so v **kreplem tisku**.

1. Za svoj rojstni dan prejmeš 20 evrov. Kako se počutiš?

zadovoljen	trezno razmišljajoč	uravnovešen	poln veselja	navdihnjen	navdušen
-------------------	---------------------	-------------	---------------------	------------	-----------------

2. Sam si doma in zaslišiš nenavaden hrup. Kako se počutiš?

radoveden	zadržan	prestrašen	napet	nezadovoljen	potr
------------------	---------	-------------------	--------------	--------------	------

3. Kmalu zatem, ko si zaslišal nenavaden hrup, slišiš, da so tvoji starši prispeli domov. Kako se počutiš?

umirjen	olajšan	sproščen	miren	veder	varen
----------------	----------------	----------	-------	-------	--------------

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

4. Prideš do šole in ugotoviš, da nisi vzel šolske izkaznice, ki jo potrebuješ, da lahko vstopiš v stavbo. Kako se počutiš?

nemočen	poln gnusa	zmeden	zaskrbljen	razočaran	osamljen
---------	------------	--------	------------	-----------	----------

5. Nekdo je našel tvojo šolsko izkaznico in ti jo prinesel. Kako se počutiš?

hvaležen	optimističen	opogumljen	presenečen	srečen	osupel
----------	--------------	------------	------------	--------	--------

6. Nekdo je polomil tvojo najljubšo igračo. Kako se počutiš?

ogorčen	besen	z dolgočasen	raztresen	nestrpen	izčrpan
---------	-------	--------------	-----------	----------	---------

Korak št. 8 / Samovrednotenje: Samovrednotenje: "Kako dobro govorim in razumem jezik žiraf?"

(Delovni list za učence S12)

Učenci so predhodno dokončali Delovni list S8 za vajo uporabe jezika žiraf v kontekstu, kako se počutijo drugi ljudje v štirih različnih situacijah. Sedaj bodo učenci še naprej vadili empatijo, tako da se bodo izmenjevali pri izražanju čustev in poslušanju čustev drugega na podlagi danih situacij. Te situacije so bile rahlo spremenjene (vzete iz Delovnega lista za učence S8) in se sedaj osredotočajo na to, kaj **občuti njihov partner**. Prosimo, spodbujajte učence, da uporabljajo jezik žiraf za izražanje svojih čustev (Delovni list za učence S6), kot so vadili v razredu. Spodaj so podane štiri situacije in možni odgovori.

1. Učence razporedite v pare.
2. Učenci naj odprejo Delovni list S12 in izberejo dve naključni situaciji.
3. Pri tej vaji učenci zamenjajo vloge, tako da vsak igra vlogo A) Sprašuje, kako se njihov partner počuti/kaj potrebuje/prosi, in B) Odgovarja, kako se počuti/kaj potrebuje/prosi.

Situacija št. 1: Partner A intervjuja, Partner B sodeluje

Situacija št. 2: Partner A sodeluje, Partner B intervjuja

Spodaj so podane štiri situacije in možni odgovori (Delovni list za učence S12):

Primer št. 1:

Ni ti vseč vsebina posodice za malico, ki ti jo je mama pripravila za danes.

Kako se počutiš, kadar ti ni vseč vsebina posodice za malico?

Kaj potrebuješ? Kaj manjka?

Kaj bi rad prosil?

Možni odgovori za primer št. 1:

Možna čustva iz te situacije:

Npr. lačen sem, vznemirjen zaradi mame, žalosten, siten, razočaran, nemočen, nejevoljen, jezen.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Možne potrebe iz te situacije:

Npr. hočem, da mama ve, da mi ni vseč takšna vrsta malice ali da bi rad imel takšno malico kot moji sošolci.

Možne prošnje:

Npr. prosim, daj mi malico, ki mi je okusna. Rad bi imel takšno malico kot moji sošolci.

Primer št. 2:

Zjutraj prideš v razred, se usedeš za svojo mizo in z nikomer ne spregovoriš. Povesiš glavo in strmiš v svojo mizo. Nekajkrat zazehaš.

Kako se počutiš?

Kaj potrebuješ?

Kaj bi rad prosil?

Možni odgovori za primer št. 2:

Možna čustva iz te situacije: npr. utrujen, izčrpan, žalosten, potr...

Možne potrebe iz te situacije: npr. mir in tišina, prijatelji, da bi ostali sočustvovali s tabo....

Možne prošnje: Npr. potrebujem samo malo miru. Prosim, pusti me nekaj časa pri miru.

Primer št. 3:

Učitelj izvaja novo dejavnost v razredu, te pokliče, ti pa ne razumeš.

Kako se počutiš?

Kaj potrebuješ?

Za kaj bi lahko zaprosil?

Možni odgovori za primer št. 3:

Možna čustva iz te situacije: npr. živčen, obupan, potr, nemočen.

Možne potrebe iz te situacije: Npr. učitelj bo razumel, da prvič izvajamo to dejavnost in da je vse to novo zame. Moram jo bolje razumeti, preden lahko odgovorim.

Možna prošnja iz te situacije: Npr. vljudno bom vprašal učitelja, če lahko ponovi vprašanje. Če ga še vedno ne bom razumel, bom prosil učitelja, če lahko zopet pojasni dejavnost, da jo bom bolje razumel.

Primer št. 4:

Nisi razumel matematičnega problema. Antonu gre matematika zelo dobro od rok in vedno ve, kako rešiti problem. Rad bi, da bi ti Anton pomagal pri matematičnem problemu, vendar noče.

Izziv A1: Empatija

Izzivi podjetnosti za mlade

Kako se počutiš?

Kaj potrebuješ?

Kaj bi rad prosil?

Možni odgovori za primer št. 4:

Možna čustva iz te situacije: npr. razočaran, žalosten, potrtn, oropan poguma.

Možne potrebe iz te situacije: npr. pomoč, podpora, razumevanje.

Možne prošnje iz te situacije: Npr. matematika mi je težka. Lepo bi te prosil, če mi lahko pomagaš pri matematičnemu problemu. V zameno ti morda lahko pomagam pri vaji iz angleščine, ki se ti zdi težka!

Ko učenci dokončajo obe situaciji/igri vlog, zberite razred na kup in na kratko razmislite ter razpravljajte o njihovih mislih in mnenjih o dejavnosti, s pomočjo sledečih vprašanj:

- Je bilo lažje biti intervjuvanec ali udeleženec? Zakaj?
- Ko si bil intervjuvanec, si se znal vživeti v kožo partnerja?
- Ko si bil udeleženec, si se znal izražati z jezikom žiraf? ...

Korak št. 9 / Samovrednotenje:

Učenci naj odprejo Delovni list za učence **S13** in individualno dokončajo Samovrednotenje.

Korak št. 10 / Končno samovrednotenje (Delovni list za učence S14)

(individualno delo) Učenci ovrednotijo sami sebe.

Počasi preberite vsako trditev. Dajte učencem čas, da razmislijo in ovrednotijo sami sebe, tako da obkrožijo primerno število smeškov. Morda boste morali učencem dodatno pojasniti vsako trditev s podajanjem primerov (npr. *Znam opraviti preproste naloge* – Lahko podaš primer, katere naloge si dokončal?)

Ko je samovrednotenje končano, ga lahko uporabite za diskusijo v učilnici.

Korak št. 11 / Zaključna samorefleksija (Delovni list za učence S15)

Individualno delo ali v paru. Vsako vprašanje preberite skupaj z razredom in dajte učencem dovolj časa, da napišejo svoje odzive. Ta zaključni delovni list uporabite za zaključno diskusijo!

Ta delovni list je odličen način, da pokažete staršem, kaj se je naučil njihov otrok.

Povratne informacije

Izpolnite, ko končate s posameznim sklopom projekta Izzivi podjetnosti za mlade.

Raven in naziv izziva: Izziv A1: Empatija

Perspektiva učitelja:

1. Ste se kot učitelj iz tega izziva naučili česa novega? Če je odgovor pritrdilen, navedite kaj.
2. Ali vas je v tem izzivu kaj osebno navdihnilo? Če je odgovor pritrdilen, navedite kaj.

Učna gradiva:

3. Kateri deli učnega gradiva iz tega izziva so bili koristni? Navedite primere.
4. Vam je bila katera izmed dejavnosti v okviru izziva še posebej všeč? Če je odgovor pritrdilen, jo navedite.
5. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z učnimi gradivi? Če je odgovor pritrdilen, jih navedite.

Perspektiva učenca:

6. Kaj so dijaki spoznali v okviru tega izziva? Česa so se naučili? Navedite primere.

Gradivo za učence:

7. Kateri deli gradiva za učence iz tega izziva so bili koristni?
8. Je učence katera vaja iz izziva še posebej pritegnila? Če je odgovor pritrdilen, navedite katera (katere).
9. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z gradivom za učence? Če je odgovor pritrdilen, jih navedite.

Učni načrt:

10. Ali bi v tem izzivu priporočali kakršne koli spremembe v zvezi z učnim načrtom? Če je odgovor pritrdilen, navedite primere in pojasnite.

Zahvaljujemo se vam, da ste si vzeli čas in izpolnili ta list. Vaše mnenje je za nas pomembno. Z njim nam pomagate sproti razvijati ta dokument, da bo čim bolj usklajen z vašimi pedagoškimi potrebami. Odgovore na zgornja vprašanja pošljite raziskovalnemu timu projekta Izzivi podjetnosti za mlade.

Tukaj dodajte informacije za stik z vašim nacionalnim raziskovalnim timom.